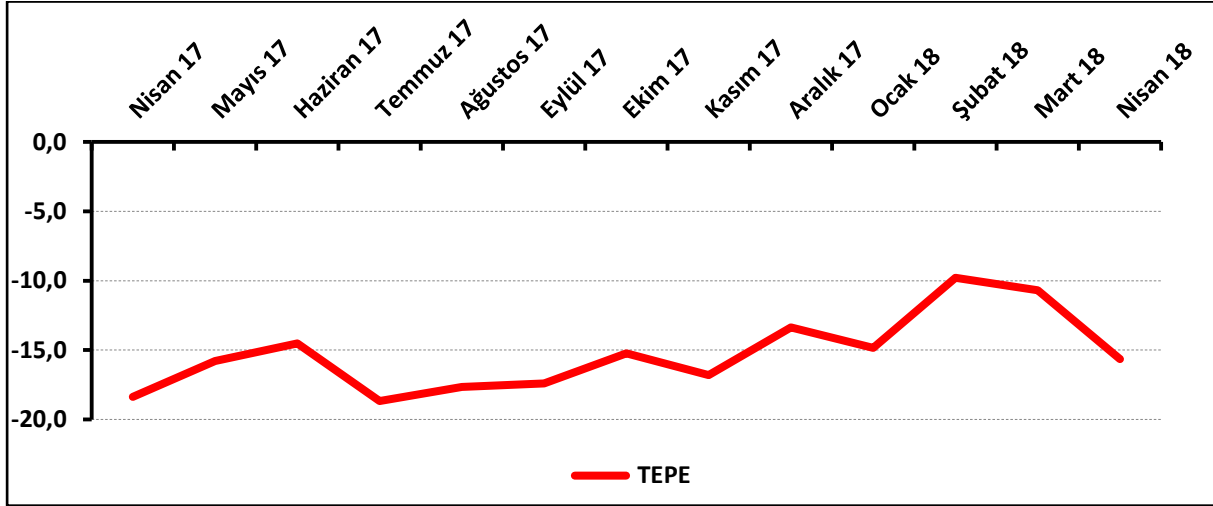

PERAKENDE GÜVENİ 27 AYDIR NEGATİFTE

2016 Şubat ayından bu yana (27 aydır) negatif seviyede bulunan perakende güveni Nisan ayında -15,7 seviyesinde gerçekleşti. Bu seviye, bir önceki ayın 5,0 puan altında kalırken, bir önceki yılın aynı döneminin ise 2,7 puan üstünde. Perakende güveninin geçen yıla göre artışında, geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerindeki iyileşme etkili oldu. Önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri Nisan 2017'ye göre artarken, Mart 2018'e göre azaldı. "Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı" sektörü, Nisan ayında perakende güveninde en çok artış gösteren sektör oldu. AB-28 ve Euro Bölgesi ile karşılaştırıldığında Türkiye geçen yıla göre daha iyi performans sergiledi.

Perakende güveni geçen aya kıyasla düştü

Nisan ayında -15,7 puan değerini alan TEPE, geçen yılın aynı dönemine göre 2,7 puan artarken, geçen aya göre ise 5,0 puan azaldı. TEPE değerinin geçen yıla göre artmasında geçtiğimiz 3 ayda işlerin gelişimi ve önümüzdeki 3 ayda satış beklentisi göstergelerindeki iyileşme etkili oldu.

Şekil-1. TEPE (Nisan 2017 – Nisan 2018)¹**Tablo-1. TEPE, Aylık Seri**

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,6	-7,5	-11,6	-4,7	-10,8	-11,6	-11,1	-7,8	-10,9	-16,2	-16,3	-16,8
2017	-15,7	-25,0	-16,9	-18,4	-15,8	-14,5	-18,7	-17,6	-17,4	-15,2	-16,8	-13,4
2018	-14,8	-9,8	-10,7	-15,7								

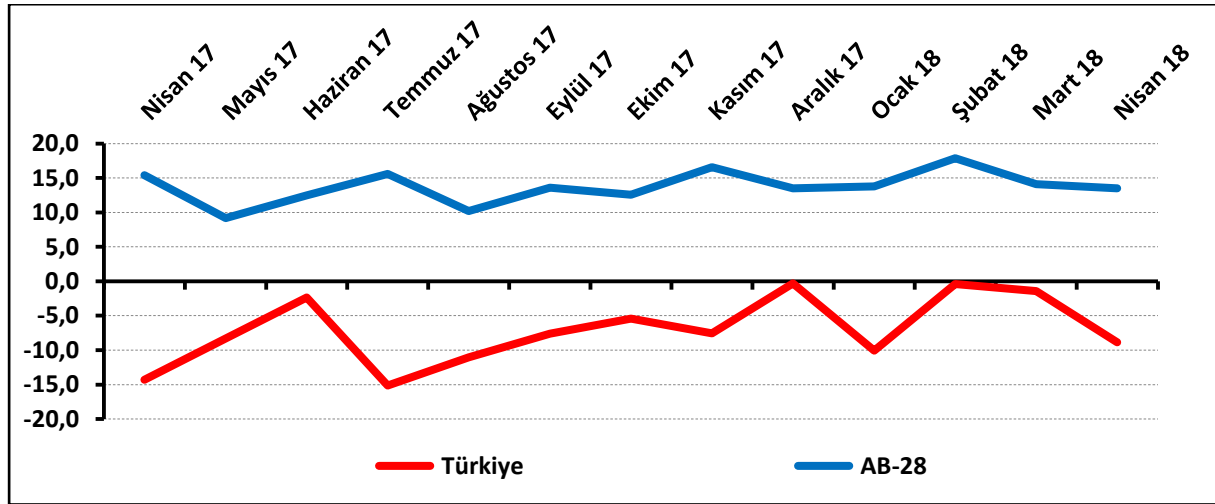
¹ Bültendeki tablolar ve grafikler -aksi belirtilmediği- sürece mevsimsellikten arındırılmış serilere göre hazırlanmıştır.

Perakendecilerin satış beklentileri geçen aya göre azaldı

Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentilerinin denge değeri Nisan 2018'de -8,9 puan oldu. Buna göre önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentileri, bir önceki aya göre 7,5 puan azalırken; bir önceki yılın aynı ayına göre ise 5,4 puan arttı.

Nisan 2018'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 38,2'si önümüzdeki 3 ayda işlerinde iyileşme beklerken, yüzde 35,1'i işlerinde kötüleşme beklediğini belirtti. İşlerinde bir değişiklik beklemeyenlerin oranı ise, yüzde 26,7 oldu.

Şekil-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi (Nisan 2017 – Nisan 2018)

Tablo-2. Önümüzdeki 3 aya ilişkin satış beklentisi

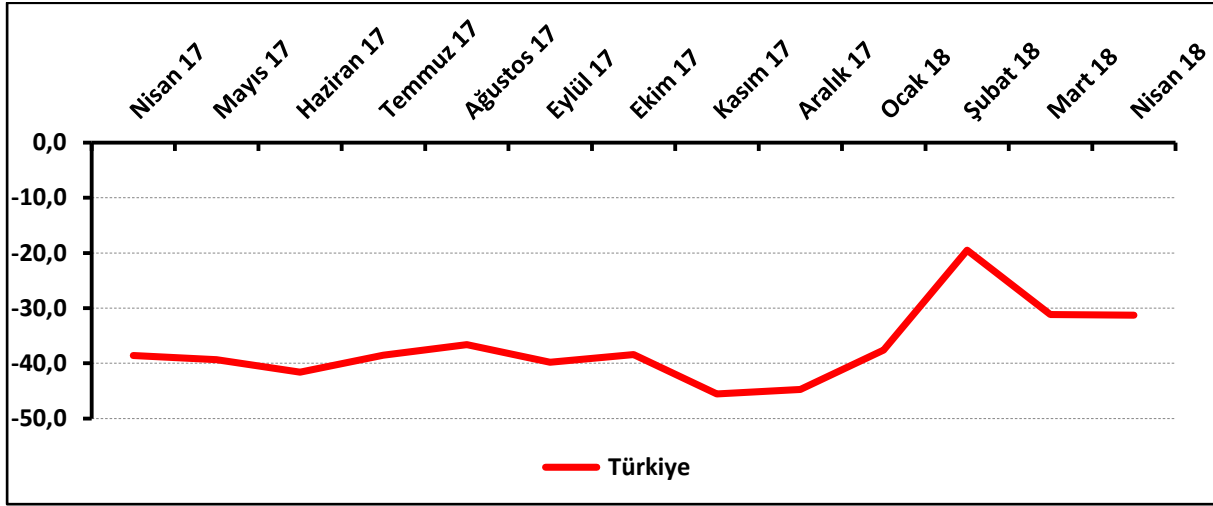
	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	16,6	-0,3	-2,6	10,9	3,1	2,6	-0,4	11,3	1,2	-7,5	-3,7	-14,0
2017	-6,8	-43,2	-12,8	-14,3	-8,3	-2,3	-15,1	-11,1	-7,6	-5,4	-7,6	-0,3
2018	-10,1	-0,4	-1,4	-8,9								

İşlerin durumu geçen yılın aynı dönemine göre iyileşti

İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu, Nisan 2018'de -31,3 puan değerini alarak, Mart 2018'e göre 0,2 puan azalırken; Nisan 2017'ye göre 7,3 puan arttı.

Nisan 2018'de TEPE anketi katılımcılarının yüzde 20,6'sı geçen yılın aynı dönemine göre işlerinde artış olduğunu belirtirken, işlerinde düşüş olduğunu belirtenlerin oranı yüzde 51,9 olarak belirlendi. Geçen yıla göre işlerinde bir değişiklik olmadığını belirtenlerin oranı ise, yüzde 27,5 oldu.

Şekil-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu (Nisan 2017 – Nisan 2018)

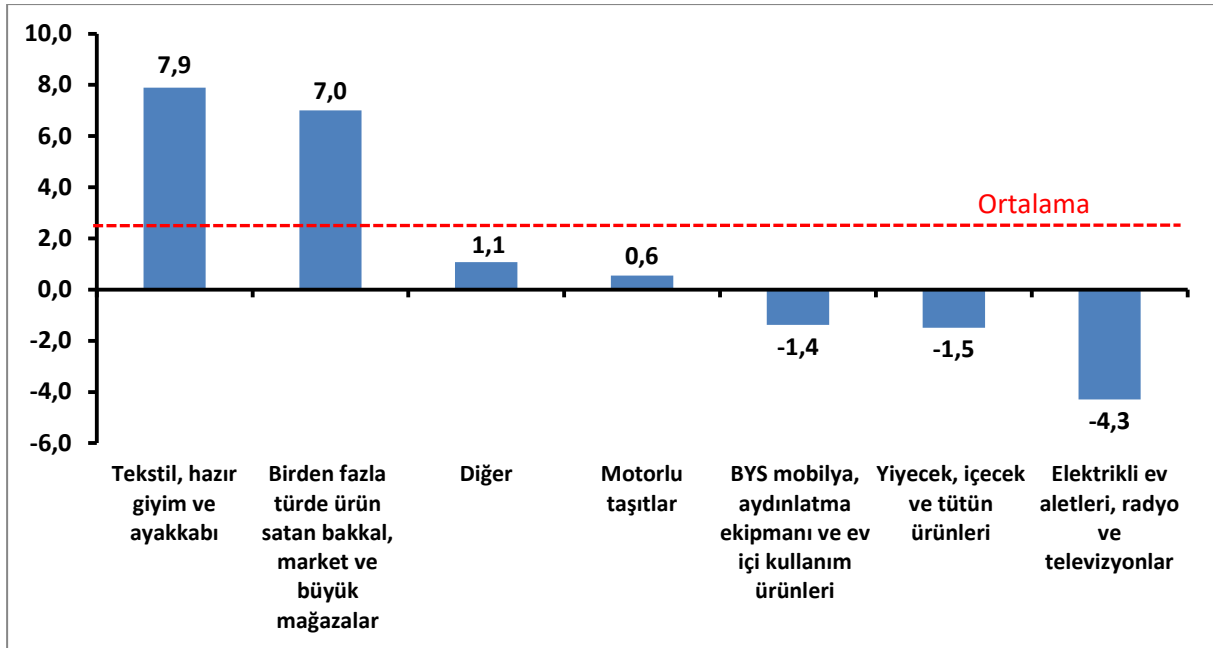
Tablo-3. İşlerin geçen yılın aynı dönemine göre durumu

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	-21,2	-32,6	-31,3	-13,6	-27,6	-35,2	-22,8	-27,5	-37,5	-42,7	-45,3	-49,6
2017	-43,3	-36,3	-41,3	-38,6	-39,4	-41,6	-38,5	-36,6	-39,8	-38,4	-45,6	-44,7
2018	-37,6	-19,5	-31,1	-31,3								

Perakende güveni en fazla artan sektör “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” oldu

Perakende güvenine alt sektörler itibarıyla bakıldığında Nisan 2018’de, geçen yılın aynı dönemine göre “tekstil, hazır giyim ve ayakkabı”, “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar”, “diğer (akaryakıt istasyonu, eczane, parfümeri, nalbur, züccaciye, kırtasiye, vb.)” ve “motorlu taşıtlar” sektörlerinde artış; “mobilya, aydınlatma ekipmanı ve ev içi kullanım ürünleri”, “yiyecek, içecek ve tütün ürünleri” ve “elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörlerinde azalış gözlemlendi. “Tekstil, hazır giyim ve ayakkabı” ve “birden fazla türde ürün satan bakkal, market ve büyük mağazalar” sektörlerindeki artış ortalamasının üzerinde gerçekleşti. “Elektrikli ev aletleri, radyo ve televizyonlar” sektörü perakende güveninde en fazla düşüşü sergileyen sektör oldu.

Şekil-4. Alt sektör bazında TEPE’nin Nisan 2018’de geçen yılın aynı dönemine göre değişimi (puan)

Perakendede beklentiler geçen yıla göre yükselirken, geçen aya göre azaldı

TEPE anketine soru bazında bakıldığında Nisan 2018’de, “geçtiğimiz 3 ayda işlerin durumu” “önümüzdeki 3 ayda tedarikçilerden sipariş, satış ve istihdam beklentileri” ve “işlerin geçen yıla göre durumu” göstergeleri Nisan 2017’ye göre artarken, Mart 2018’e göre azaldı. “Önümüzdeki 3 ayda satış fiyatı beklentisi” ve “gelecek yıl mağaza sayısı beklentisi” göstergeleri hem Nisan 2017’ye hem de Mart 2018’e göre artış gösterdi.

Tablo-4. TEPE soru bazında detaylı sonuçlar (puan)

Sorular	Endeks 04/2017	Endeks 03/2018	Endeks 04/2018	Bir önceki aya göre değişim 04/2018	Bir önceki yılın aynı ayına göre değişim 04/2018
Geçtiğimiz üç ayda işlerinizin gelişimi ne yönde oldu?	-54,9	-42,3	-47,9	-5,6	7,0
Mevcut stok düzeyiniz hakkında ne düşünüyorsunuz? ²	14,1	11,6	9,8	-1,8	-4,3
Tedarikçilerden siparişlerinizin önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-22,9	-5,7	-22,3	-16,6	0,6
Satışlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-14,3	-1,4	-8,9	-7,5	5,4
İstihdam ettiğiniz personel sayısının önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	-4,9	10,3	1,8	-8,5	6,7
Satış fiyatlarınızın önümüzdeki üç ayda ne yönde değişeceğini düşünüyorsunuz?	26,5	36,0	40,6	4,6	14,1
İşleriniz geçen yılın aynı dönemine göre bu yıl nasıl gelişti?	-38,6	-31,1	-31,3	-0,2	7,3
Mağaza sayınızın gelecek yıl nasıl değişmesini bekliyorsunuz?	2,5	5,8	9,7	3,9	7,2

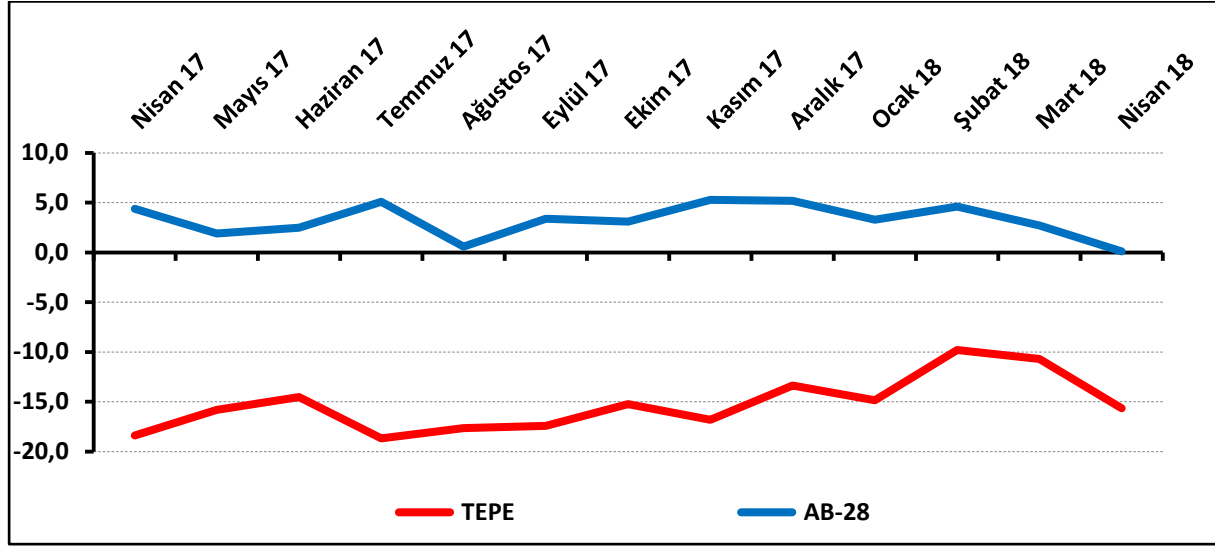
² Stok düzeyinde pozitif değer stok düzeyinin normalin altında olduğunu ifade etmektedir.

Tablo-4’deki (-) değerler negatif beklentilerin pozitif beklentilerden fazla olduğunu ifade etmektedir.

AB’de perakende güveni geçen yıla ve geçen aya kıyasla azaldı

AB-28 Perakende Güven Endeksi, Nisan 2018’de 0,1 puan değerini aldı. AB-28’de perakende güveni bir önceki aya göre 2,6 puan, geçen yılın aynı dönemine göre 4,3 puan azaldı. Türkiye, geçen yılın aynı dönemine kıyasla AB-28 ve Euro Bölgesi’nden daha iyi performans sergiledi.

Şekil-5. TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2017 – Nisan 2018)

Tablo-5. AB-28

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	4,1	4,1	4,0	1,6	2,1	1,2	0,7	-0,6	0,8	0,7	4,0	3,8
2017	1,9	2,1	3,6	4,4	1,9	2,5	5,1	0,6	3,4	3,1	5,3	5,2
2018	3,3	4,6	2,7	0,1								

Perakende güveninde Türkiye, geçen yıla göre değişimde AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha iyi performans sergiledi

AB-28 ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi değerlerine bakıldığında Slovakya, Nisan ayında geçen yıla göre en fazla artış yaşayan ülke oldu. Slovakya'yı; Makedonya ve Hırvatistan takip etti. Endeks değeri geçen yıla göre en fazla düşen ülkeler ise sırasıyla İngiltere, İtalya ve Avusturya oldu. Bir önceki aya göre en fazla artış Yunanistan'da yaşandı. Perakende Güven Endeksinde, Nisan 2017'ye göre değişim AB-28'de -4,3 puan, Euro Bölgesi'nde -2,8 puan oldu. Mart 2018'e göre değişim incelendiğinde ise Türkiye'nin, AB-28 ve Euro Bölgesi'nden daha kötü performans sergilediği görüldü.

Tablo-6. AB-28 Ülkeleri ve Türkiye'nin Perakende Güven Endeksi karşılaştırmaları (Nisan 2017 ve Mart 2018'e göre)

Ülkeler*	Nisan 2017'ye göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)**	Mart 2018'e göre Perakende Güven Endeksi'ndeki Değişim (Puan)
Slovakya	10,2	2,8
Makedonya Cumhuriyeti	8,0	-0,8
Hırvatistan	7,6	8,0
Yunanistan	7,4	8,2
Çek Cumhuriyeti	5,7	1,7
Litvanya	5,0	0,5
Belçika	4,6	-2,8
Finlandiya	3,8	-6,8
Malta	3,1	-4,3
Türkiye	2,7	-5,0
Fransa	2,6	0,8
Macaristan	2,4	-2,4
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi	2,0	-4,3
Slovenya	1,5	6,4
İsveç	1,5	-4,5
Bulgaristan	1,3	-2,0
Karadağ	1,3	2,0
Portekiz	1,0	-0,1
İspanya	0,3	0,1
Danimarka	-0,4	0,6
Sırbistan	-0,7	2,5
Polonya	-1,4	-2,1
Letonya	-2,4	1,4
Euro Bölgesi-19	-2,8	-1,3
Hollanda	-3,2	-4,5
Estonya	-3,3	3,2
AB-28	-4,3	-2,6
Almanya	-5,5	0,2
Romanya	-6,5	-1,4
Avusturya	-7,5	-3,6
İtalya	-11,3	-6,8
İngiltere	-13,0	-8,9

*Eurostat tarafından Temmuz 2017'den itibaren Makedonya, Karadağ ve Sırbistan da ülke verilerine eklenmiştir.

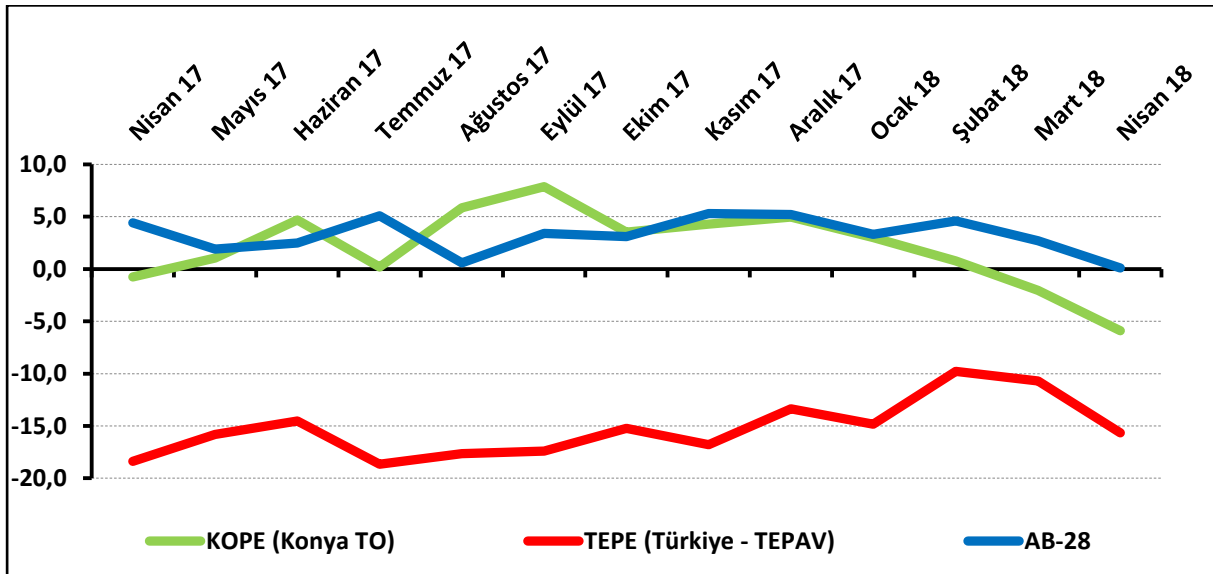
**Sıralama Nisan 2017 değişimine göre yapılmıştır.

Konya’da perakende güveni Türkiye genelinden daha iyi performans sergiledi

TEPAV ve Konya Ticaret Odası (KTO) işbirliğinde gerçekleştirilen Konya Perakende Güven Endeksi (KOPE) kapsamında, Şubat 2012’den bu yana Konya’da faaliyet gösteren 300 perakendeci ile her ay yüz yüze anketler yapılıyor.

Nisan ayında TEPE, -15,7 puan değerini alırken KOPE -5,9 puan değerini aldı. KOPE, geçen yılın aynı dönemine göre 5,2 puan azalırken; TEPE 2,7 puan arttı. KOPE değeri bir önceki aya göre ise 3,9 puan azaldı. Konya perakendesi, nisan ayında Türkiye genelinden daha iyi; AB-28’den daha kötü performans sergiledi.

Şekil-6. KOPE, TEPE ile AB-28 Perakende Endeksinin karşılaştırılması (Nisan 2017 – Nisan 2018)

Tablo-7. Konya Perakende Güven Endeksi

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
2016	1,1	-2,4	-3,1	-1,1	-1,9	-2,7	-0,8	2,3	-1,5	0,1	-4,7	-6,4
2017	-8,9	-3,6	-1,4	-0,7	1,1	4,7	0,2	5,9	7,9	3,5	4,3	5,0
2018	3,0	0,8	-2,0	-5,9								